

ZLIN AIRCRAFT a.s.
Letiště 1578, 765 81 Otrokovice,
Česká republika
e-mail: zlin-service@zlinaircraft.eu
<http://www.zlinaircraft.eu>

ZÁVAZNÝ
SERVISNÍ
BULLETIN

Závazný bulletin Z 142/54a

S VLIVEM NA ZPŮSOBILOST

Technický obsah dokumentu
schválen na základě oprávnění
DOA č. EASA.21J.110

1. **DATUM:** 8. 3. 2007
2. **TÝKÁ SE:** Všech letounů Z142 s nezesílenými křídly.
3. **DŮVOD:**
 - 3.1 Zavedením registračního akcelerometru AMU1 u letounů ZLIN řady Z 42 bylo zjištěno, že skutečný akrobatický provoz některých letounů značně překračuje svou intenzitou původní předpoklady, které byly použity ke stanovení provozních limitů. Tyto letouny překračují stanovená celková limitní spektra zatížení i limitní návrhové akrobatické spektrum. Pro zajištění bezpečnosti je z těchto důvodů nutno změnit limity životnosti pro akrobatický provoz.
 - 3.2 Prodloužení životnosti letounů z 3600 na 4800 letových hodin.
4. **OPATŘENÍ:**
 - 4.1 **Limity pro letouny s nezesílenými křídly.**

Letouny s nezesílenými křídly není možno dále provozovat v kategorii AKROBATICKÉ.

 - 4.1.1 Letouny s nezesílenými křídly, u kterých nebylo dosaženo limitu 190 letových hodin v kategorii AKROBATICKÉ a/nebo CVIČNÉ, mohou tohoto limitu dosáhnout pouze v kategorii CVIČNÉ při dodržení limitu celkové doby bezpečného únavového života 3600 letových hodin.

Letem v kategorii AKROBATICKÉ se rozumí let, v jehož průběhu se provádí akrobatické manévry povolené Letovou příručkou pro kategorii AKROBATICKOU.

Letem v kategorii CVIČNÉ se rozumí let, v jehož průběhu se provádí akrobatické manévry povolené Letovou příručkou pro kategorii CVIČNOU.

Doba letu je celková doba od okamžiku, kdy se letoun poprvé dá do pohybu s cílem vzletět, do okamžiku, kdy naposled zastaví na konci tohoto letu.

Provozovatel letounu je povinen zaznamenávat lety v kategorii CVIČNÉ včetně příslušné doby letu do Letadlové knihy letounu.

Lety v kategorii CVIČNÉ se v letadlové knize označují symbolem U.

Poznámka:

Do vydání tohoto bulletinu bylo předepsáno zaznamenávat lety provedené v kategorii AKROBATICKÉ a CVIČNÉ do letadlové knihy symbolem A.

4.1.2 U letounů s nezesílenými křídly, které překročily limit 190 letových hodin v kategorii AKROBATICKÉ a / nebo CVIČNÉ provést:

- přestavbu kořenové části křídel;
- výměnu kuželových čepů a pouzder hlavních závěsů křídel;
- výměnu čepů zadního závěsu křídla.

Další provoz letounu je možný pouze v kategorii NORMÁLNÍ do vyčerpání celkového bezpečného únavového života draku letounu 3600 letových hodin.

4.1.3 Povinné výměny částí draku letounu s omezenou životností:

Kuželové čepy a pouzdra hlavních závěsů křídel	- Letouny, které mají nalétáno méně než 190 letových hodin v kategorii AKROBATICKÉ a CVIČNÉ - provést při nejbližší revizi C nebo GO. - Letouny, které mají nalétáno více než 190 letových. hodin v kategorii AKROBATICKÉ a CVIČNÉ a u kterých nebyla provedena výměna uvedených dílců při přestavbě kořenové části křídla - provést při té revizi B nebo C (nebo při 600 hodinové prohlídce nebo GO), která bude nejdříve.
Čep zadního závěsu křídla	
Lícované šrouby horních vnějších závěsů a horních vnitřních závěsů křídla	V případě zjištění uvolnění nebo porušení byť jen jednoho lícovaného šroubu provést výměnu všech 20 kusů šroubů u obou částí horního závěsu.

4.1.4 Povinné kontroly částí draku letounu:

Vizuální kontrola uvolnění nebo porušení lícovaných šroubů horních vnějších závěsů křídla (na horní straně křídla)	- při předletové prohlídce - po 100 letových hodinách nebo po 1 roce, podle toho co nastane dříve
--	--

4.1.5 Zrušte Závazný bulletin Z142/42a.

4.1.6 Související změna průvodní dokumentace letounů.

4.2 Prodloužení bezpečného únavového života letounů z 3600 na 4800 letových hodin.

Pokud má letoun nalétáno v kategorii AKROBATICKÉ a/nebo CVIČNÉ prokazatelně maximálně 190 let. hodin a byla-li provedena přestavba kořenové části křídel, může být celková doba bezpečného únavového života prodloužena z 3600 letových hodin na 4800 letových hodin na základě níže uvedených opatření.

4.2.1 Nejpozději při dosažení celkového náletu 3600 letových hodin převést letoun do kategorie NORMÁLNÍ a to i v případě, že nebyla vyčerpána maximální povolená doba 190 letových hodin pro provoz v kategorii AKROBATICKÉ a/nebo CVIČNÉ.

4.2.2 Provést 100 hod. prohlídku dle Technického popisu a návodu k obsluze letounu. Pokud je letoun zařazen do systému údržby bez GO provést prohlídku typu „A“ dle Příručky pro provoz letounu bez GO podle typu letounu.

4.2.3 Provést prohlídku letounu Technickou komisí výrobce letounu, která posoudí technický stav letounu a rozhodne o nutných prohlídkách a opravách a to až do úrovně „GO“ nebo „revize C“.

4.2.4 U letounů, u kterých nebyla provedena přestavba kořene hlavního nosníku křídel, musí být tato přestavba provedena nejpozději při celkovém náletu 3600 letových hodin.

Přestavba spočívá ve výměně původních závěsů dolních Z42.2111-00.12, Z42.2211-00.12 za zesílené závěsy dolní L242.2111-00.12, L242.2211-00.12, výměně výztuh Z42.2111-00.32, Z42.2211-00.32, zhotovených z materiálu Z42 4253.61 za výztuhy zhotovené z oceli L-CM3.7, doplnění výztuhy L 242.2111-00.45 na stojině kořenové části hlavního nosníku křídel a výměně všech svorníků, kterými jsou připevněny horní závěsy vnější Z 42.2100-00.26 a horní závěsy vnitřní Z42.2111-00.21. (viz obrázek v Příloze č.1).

4.2.5 Provést výměnu tlakoměru tlakové kontroly hlavního nosníku centroplánu za nový.

- 4.2.6 Údržba letounu od 3600 letových hodin až do vyčerpání celkové životnosti 4800 letových hodin je založena na provádění periodických prohlídek až do úrovně 100 hodinových (resp. „A“) včetně ročních prohlídek. Provádění 600 hodinových prohlídek a „GO“ (resp. prohlídek „B“ a „C“) je nahrazeno prováděním periodických prohlídek Technickou komisí výrobce letounu vždy po 200 letových hodinách.
- 4.2.7 Související změna průvodní dokumentace letounu.
- 4.2.8 Zrušte Závazný bulletin Z142/49a-Rev.1.

Upozornění:

Letouny s nezesílenými křídly, na kterých byla provedena přestavba kořene hlavního nosníku křídla, ale u kterých byl překročen maximální limit 190 letových hodin v kategorii AKROBATICKE a / nebo CVICNE, mohou být provozovány jen v kategorii NORMÁLNÍ do celkového limitu 3600 letových hodin.

5. OPATŘENÍ PROVÉST: Ihned po obdržení bulletinu.

6. PROVEDE: **6.1 Limity pro letouny s nezesílenými křídly, viz bod 4.1:**

Provozovatel (výměna listů v průvodní dokumentaci).

6.2 Prodloužení bezpečného únavového života letounů z 3600 na 4800 letových hodin, viz bod 4.2:

6.2.1 Prohlídku Technickou komisí výrobce letounu: na základě objednávky výrobce letounu.

6.2.2 Vzhledem k náročnosti prací a zkušenostem z provozu provede přestavbu kořene hlavního nosníku křídla na základě objednávky výrobce letounu.

6.2.3 Provozovatel (výměna listů v průvodní dokumentaci).

7. NÁKLADY HRADÍ: Provozovatel

8. POTŘEBNÝ MATERIÁL:

8.1 Limity pro letouny s nezesílenými křídly, viz bod 4.1:

Nové listy průvodní dokumentace – viz přílohy.

8.2 Prodloužení bezpečného únavového života letounů z 3600 na 4800 letových hodin, viz bod 4.2:

8.2.1 Materiál pro přestavbu kořenové části křídla (kování dolních závěsů křídel včetně spojovacího materiálu) dodá výrobce letounu při objednavce přestavby křídla u výrobce.

8.2.2 Tlakoměr AP-6 (nebo nové provedení 308/III) dodá výrobce letounu na objednávku.

8.2.3 Nové listy průvodní dokumentace – viz přílohy.

9. POSTUP PRÁCE:

9.1 Limity pro letouny s nezesílenými křídly, viz bod 4.1:

Vyměnit původní strany příruček za nové a změnu zapsat do Seznamu změn.

9.2 Prodloužení bezpečného únavového života letounů z 3600 na 4800 letových hodin, viz bod 4.2:

9.2.1 Technická komise výrobce letounu provede na náklady provozovatele prohlídku letounu, na základě které bude rozhodnuto o nutných opravách letounu.

9.2.2 Provést převod letounu do kategorie NORMÁLNÍ (N).

9.2.3 U každého letounu provést:
a) Přestavbu kořene hlavního nosníku křídel (dle bodu 4.2.4 tohoto bulletinu);
b) Výměnu tlakoměru AP-6 tlakové kontroly hlavního nosníku centroplánu za nový. (dle bodu 4.2.5 tohoto bulletinu);

9.2.4 O provedených pracích provést zápis do Letadlové knihy.

9.2.5 Vyměnit původní strany příruček za nové a provedení změny zapsat do Seznamu změn.

10. PŘÍLOHY:

10.1 Limity pro letouny s nezesílenými křídly, viz bod 4.1:

Nové listy průvodní dokumentace:

- Technický popis letounu Z 142 – česká verze:
8; 78; 103A; 103C; 105
- Technický popis letounu Z 142 – anglická verze:
8; 78; 103A; 103C; 105

10.2 Prodloužení bezpečného únavového života letounů z 3600 na 4800 letových hodin, viz bod 4.2:

10.2.1 Vyobrazení úprav kořene hlavního nosníku křídla.

10.2.2 Nové listy průvodní dokumentace:

- Technický popis letounu Z 142 – česká verze:
8; 78; 103A; 103C; 105
- Technický popis letounu Z 142 – anglická verze:
8; 78; 103A; 103C; 105

.....
Dušan Totek
hlavní konstruktér

Kontaktní adresa: ZLIN AIRCRAFT a.s.
Obchodně technické služby
765 81 Otrokovice
Česká republika